

MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI POLITYCZNE

Wykład nr 4.1 (24.05.2020)

Procesy integracyjne w Europie

dr Jarosław Flakowski
Skype: jarekf2

PLAN WYKŁADU

- I. Wprowadzenie;
- II. Geneza Integracji
- III. Proces integracji europejskiej
- IV. Unia Europejska Obecnie
- V. Materiały do pracy własnej.

I. WPROWADZENIE

POJĘCIE INTEGRACJI

- Integracja jest to proces tworzenia się pewnej całości z jakichś części, zespolenia kilku elementów w całość. Może obejmować; gospodarkę, politykę, ...
- Proces integracji musi się opierać na określonych podstawach formalno-prawnych oraz instytucjonalnych.

POJĘCIE INTEGRACJI

Najważniejsze koncepcje:

- Federalistyczna – zastąpienie narodowych struktur ponadnarodowymi organami federacyjnymi (USA);
- Koncepcja konfederacyjna – budowa Europy Ojczyzn;
- Koncepcja unionistyczna – ograniczenie integracji do współdziałania między rządami suwerennych państw.

I. GENEZA INTEGRACJI

GENEZA INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Czynniki integracji:

- Nawiązanie współpracy między państwami europejskimi, co było warunkiem udzielenia pomocy finansowej przez USA w ramach planu Marshalla;
- Obawa przed wybuchem nowej wojny światowej;
- Chęć szybszego zwalczania głodu oraz restrukturyzacji gospodarek zrujnowanych przez wojnę;
- Dążenie państw europejskich do odzyskania utraconej pozycji na świecie.

OJCOWIE EUROPY

Konrad Adenauer

Alcide De Gasperi

Winston Churchill

Robert Schuman

Jean Monnet

OJCOWIE EUROPY

ROBERT SCHUMAN

1886 – 1963, francuski premier i minister spraw zagranicznych, pomysłodawca pojednania niemiecko-francuskiego przez połączenie tych państw więzami gospodarczymi, społecznymi i politycznymi.

DEKLARACJA ROBERTA SCHUMANA 9 MAJA 1950 ROKU

OJCOWIE EUROPY

JEAN MONNET

1888 – 1979, Francuski dyplomata, współtwórca planu Schumana. W 1976 roku za swoje zasługi dla budowania jedności europejskiej otrzymał tytuł Obywatela Europy.

OJCOWIE EUROPY

KONRAD ADENAUER

1876 – 1967, pierwszy kanclerz RFN. Był zwolennikiem zjednoczenia Europy na podstawie jej chrześcijańskich korzeni tkwiących w kulturze, tradycji i cywilizacji kontynentu

OJCOWIE EUROPY

ALCIDE DE GASPERI

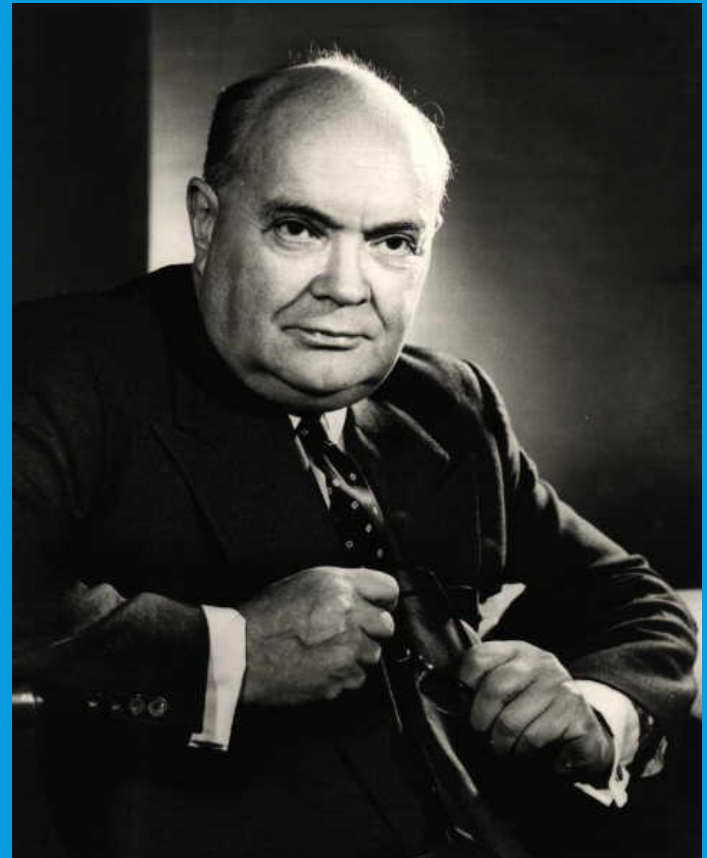
1881 – 1954, Włoski premier i polityk, zaliczany do „wielkiej trójki” europejskich polityków chadeckich. Uważał, że europejska współpraca gospodarcza powinna się opierać na zacieśnianiu współpracy obronnej.

OJCOWIE EUROPY

PAUL HENRI SPAAK

1899 – 197, belgijski polityk, socjalista. Był współtwórcą Beneluksu (unii gospodarczej Belgii, Holandii i Luksemburga) NATO i EWG. Jeden z twórców raportu, który zawierał plan powołania EWG i Euratomu (tzw. raport Spaaka)

IDEA INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

Szczególnie szybki rozwój idei integracyjnej w Europie nastąpił w II poł. XX wieku, po zakończeniu II wojny światowej. Pojawiło się silne dążenie do utworzenia wspólnoty europejskiej, która pozwoliłaby odbudować Europę po katastrofalnych wydarzeniach drugiej wojny światowej i zapobiec wojnie w przyszłości.

IDEA INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

Winston Churchill

19 września 1946 r.
wygłosił na
uniwersytecie w Zurychu
mowę, w której wezwał
do utworzenia Stanów
Zjednoczonych Europy,
podobnych do Stanów
Zjednoczonych Ameryki.

POWSTANIE RADY EUROPY

- 5 maja 1949 r. podpisano w Londynie traktat, na mocy którego powstała Rada Europy - główny efekt Kongresu Europejskiego.
- Rada Europy była pierwszym przedsięwzięciem instytucjonalnym, które w przyszłości miało doprowadzić do jakiejś formy ponadnarodowego rządu Europy.
- W praktyce jej działania i zadania były dużo skromniejsze. Wpłynęła ona istotnie na umocnienie demokracji w państwach zachodnich, a nie na zacieśnienie realnych więzi ekonomicznych.

III. PROCES INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

PLAN SCHUMANA

- **9 maj 1950** Długoterminowymi celami Planu Schumana miały być: stworzenie międzynarodowego mechanizmu kontroli nad przemysłem zachodnioniemieckim oraz zapobieżenie wykorzystaniu przemysłu ciężkiego do ponownego wyścigu zbrojeń, a w konsekwencji eliminacja gospodarczych przesłanek wojny pomiędzy Francją i Niemcami, stworzenie podstaw rozwoju gospodarczego państw zniszczonych w czasie II wojny światowej.
- Plan zawierał propozycję ścisłej współpracy i koordynacji produkcji węgla i stali we Francji i RFN, współpracy w tym zakresie z innymi państwami zachodnioeuropejskimi.

POWSTANIE EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY WĘGLA I STALI

- Plan Schumana poparły USA, Wielka Brytania, RFN i Włochy, przyjęły go również kraje Beneluksu. Ponieważ plan nie dotyczył Stanów Zjednoczonych, Wielka Brytania nie zamierzała angażować się w jego realizację - najistotniejsze okazały się stanowiska Francji i RFN.
- Rokowania przedstawicieli sześciu państw rozpoczęły się w Paryżu w czerwcu 1950 roku, a zakończone zostały podpisaniem 18 kwietnia 1951 roku traktatu powołującego do życia Wspólnotę. Traktat EWWiS wszedł w życie 25 lipca 1952 roku.

TRAKTATY RZYMSKIE

- Pozytywne efekty EWWiS skłoniły państwa Szóstki do podjęcia dyskusji nad rozszerzeniem zakresu sektorów objętych ścisłą współpracą. W Mesynie w dniach 1-2 czerwca 1955 r. ministrowie spraw zagranicznych państw EWWiS powołali komisję pod przewodnictwem szefa dyplomacji Belgii, Paul-Henri Spaaka, którego zadaniem było zbadanie możliwości utworzenia wspólnego rynku.
- Raport przygotowany przez tę komisję stał się podstawą Traktatu Rzymskiego podpisanego 25 marca 1957 r., ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą
- Równocześnie podpisano odrębny traktat ustanawiający Euratom.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 8 kwietnia 1965 – został podpisany Traktat o fuzji organów wykonawczych EWWiW, EWG i Euratomu. Układ wszedł w życie 1 lipca 1967
- 1 lipca 1968 – 6 państw członkowskich Wspólnot Europejskich utworzyło unię celną ze wspólną taryfą wobec państw trzecich.
- 1 stycznia 1973 – nastąpiło rozszerzenie Wspólnot Europejskich. Ich członkami stały się: Dania, Irlandia, oraz Wielka Brytania. W gronie państw kandydujących była też Norwegia. Obywatele tego kraju w referendum przeprowadzonym w 1972 roku opowiedzieli się przeciw.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- Państwa EWG utworzyły 1 lipca 1972 tzw. "węża w tunelu", tj. dwa poziomy interwencji walutowej.
- Niedostatki tego systemu sprawiły, że 5 grudnia 1978 r. stworzono Europejski System Walutowy, który zaczął działać 13 marca 1979 r.
- Pod wpływem kryzysu gospodarczego zacieśniono też konsultacje, uzgadniając na szczycie w grudniu 1974 r. częstsze konsultacje szefów rządów. Wtedy też utworzono Radę Europejską.
- Uzgodniono też, że Parlament Europejski powinien być wybierany w bezpośrednich wyborach powszechnych.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 13 marca 1979 – wszedł w życie Europejski System Walutowy,
- 7 – 10 czerwca 1979 odbyły się pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego,
- 1 stycznia 1981 do Wspólnot Europejskich przystąpiła Grecja,
- 1 lutego 1985 – Grenlandia wystąpiła ze WE,

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 14 czerwca 1985 – Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg i RFN podpisały w Shengen układ o znoszeniu kontroli w ruchu osobowym,
- 1 stycznia 1986 do WE przystąpiła Hiszpania i Portugalia,
- 17 luty 1986 Luksemburg i 28 luty w Hadze podpisano Jednolity Akt Europejski
- 1 lipca 1987 - Jednolity akt Europejski wszedł w życie,
- 3 październik 1990 - zjednoczenie Niemiec

POWSTANIE UNII EUROPEJSKIEJ

- Fundamentalne znaczenie dla całego procesu integracji europejskiej miał Traktat o Unii Europejskiej podpisany 7 lutego 1992 roku w Maastricht).
- Traktat ustanawiał Unię Europejską, opartą na Wspólnotach Europejskich, uzupełnioną o nowe polityki wspólnotowe (tzw. I filar). TUE stworzył też dwie nowe dziedziny współpracy: II filar (Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa) oraz III filar (współpracę w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych).
- 1 listopada 1993 Traktat z Maastricht wszedł w życie
- 1 stycznia 1995 do WE przystąpiły: Austria, Finlandia i Szwecja. Norwegowie po raz drugi – odrzucili członkostwo.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 2 października 1997 roku zawarto Traktat Amsterdamski
- W lipcu 1997 r. przewodniczący Komisji Europejskiej, J. Santer przedstawił Agendę 2000. Dokument ten zawierał 10 opinii o wnioskach krajów Europy Środkowej i Wschodniej o członkostwo w UE oraz propozycje modyfikacji wspólnej polityki rolnej i regionalnej UE i budżetu UE, uwzględniające wydatki na rozszerzenie w okresie 2000-2006.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 31 marca 1998 r. rozpoczęły się rokowania akcesyjne z pierwszą grupą kandydatów, tzw. grupą luksemburską. Na szczycie Unii w Helsinkach w grudniu 1999 r. podjęto decyzję o dołączeniu do rokowań pozostałych kandydatów z Europy Środkowej i Wschodniej i od tego czasu negocjacje akcesyjne są prowadzone przez Unię z 10 kandydatami z tego regionu (oraz z Cyprzem i Maltą).
- 1 czerwiec 1998 utworzono Europejski Bank Centralny,
- 1 maj 1999 Traktat amsterdamski wszedł w życie,
- 26 luty 2001 podpisano Traktat nicejski; nowelizacja Traktatu o Unii Europejskiej oraz traktaty ustanawiające WE. Jest to przygotowanie UE do poszerzenia o 10 nowych państw.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 28 luty 2002 wspólną walutą w 12 państwach stało się euro
- Rozpoczyna prace Konwent Europejski - konstytucja
- Ostatnie negocjacje o członkostwo w Unii Europejskiej prowadziło 12 państw z których 10 pomyślnie zakończyło negocjacje: Cypr, Czechy, Estonia, Polska, Słowenia i Węgry (określane mianem Grupy Luksemburskiej) oraz Bułgaria, Malta, Litwa, Łotwa, Słowacja i Rumunia (tworzące Grupę Helsińską)

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- Negocjacje zostały zakończone 12 - 13 grudnia 2002 roku w Kopenhadze, a uroczyste podpisanie traktatu akcesyjnego miało miejsce 16 kwietnia 2003 roku w Atenach.
- 1 maja 2004 roku w UE znajdzie się 10 nowych państw: Cypr, Czechy, Estonia, Słowenia, Polska, Węgry, Litwa, Łotwa, Słowacja i Malta.
- 1 stycznia 2007 do Unii Europejskiej przystąpiły Bułgaria i Rumunia,
- 21 grudnia 2007 - Polska i Litwa przystępują do strefy Schengen.

POSTĘP INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- 1 lipca 2013 – Przystąpienie Chorwacji do UE
- 1 marca 2020 – Brexit Wielkiej Brytanii
- ...

IV. UNIA EUROPEJSKA

Obecnie

UNIA EUROPEJSKA: 446 MILIONÓW LUDZI W 27 PAŃSTWACH

INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ

Rada Europejska (szczyt)

Parlament Europejski

Rada Ministrów
(Rada)

Komisja Europejska

Trybunał
Sprawie-
dliwości

Trybunał
Obrachu-
nkowy

Komitet Ekonomiczno-
Społeczny

Komitet Regionów

Europejski Bank
Inwestycyjny

Agencje

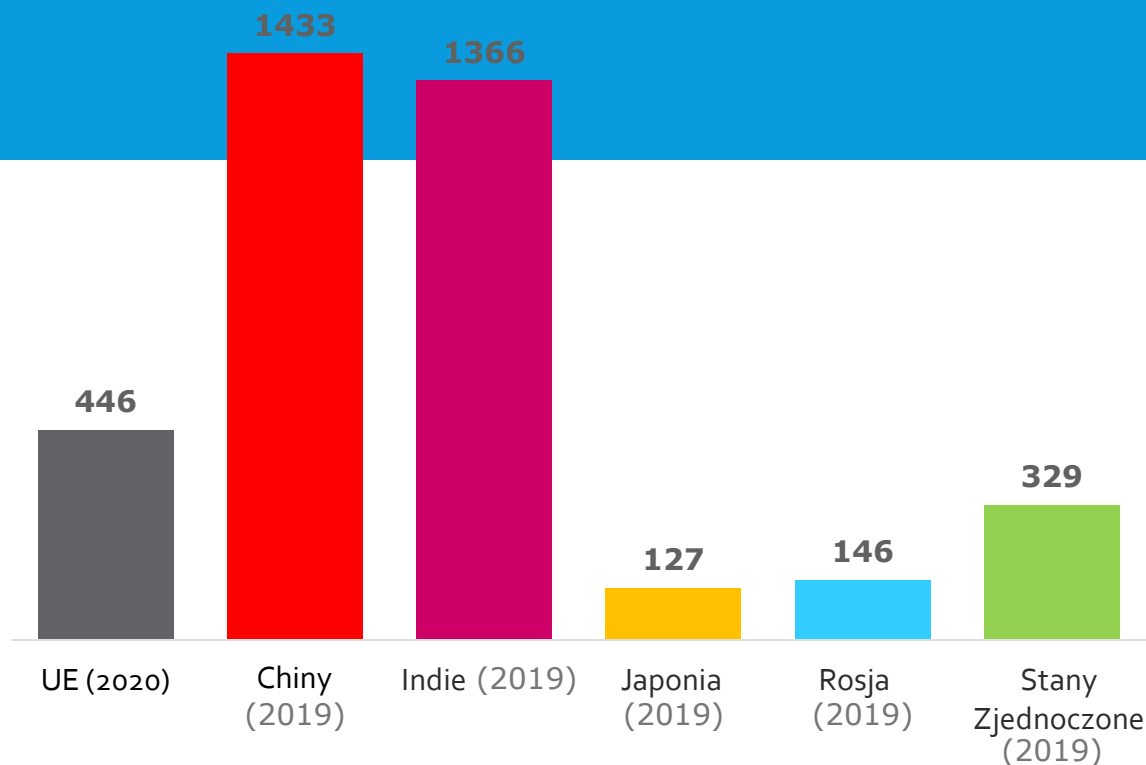
Europejski Bank Centralny

KRAJE KANDYDUJĄCE I POTENCJALNI KANDYDACI DO CZŁONKOSTWA

Kraj	Ludność (mln)
Bośnia i Hercegowina	3,5
Czarnogóra	0,6
Kosowo o statusie określonym rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244	1,8
Macedonia Północna	2,1
Albania	2,9
Serbia	7,0
Turcja	79,8

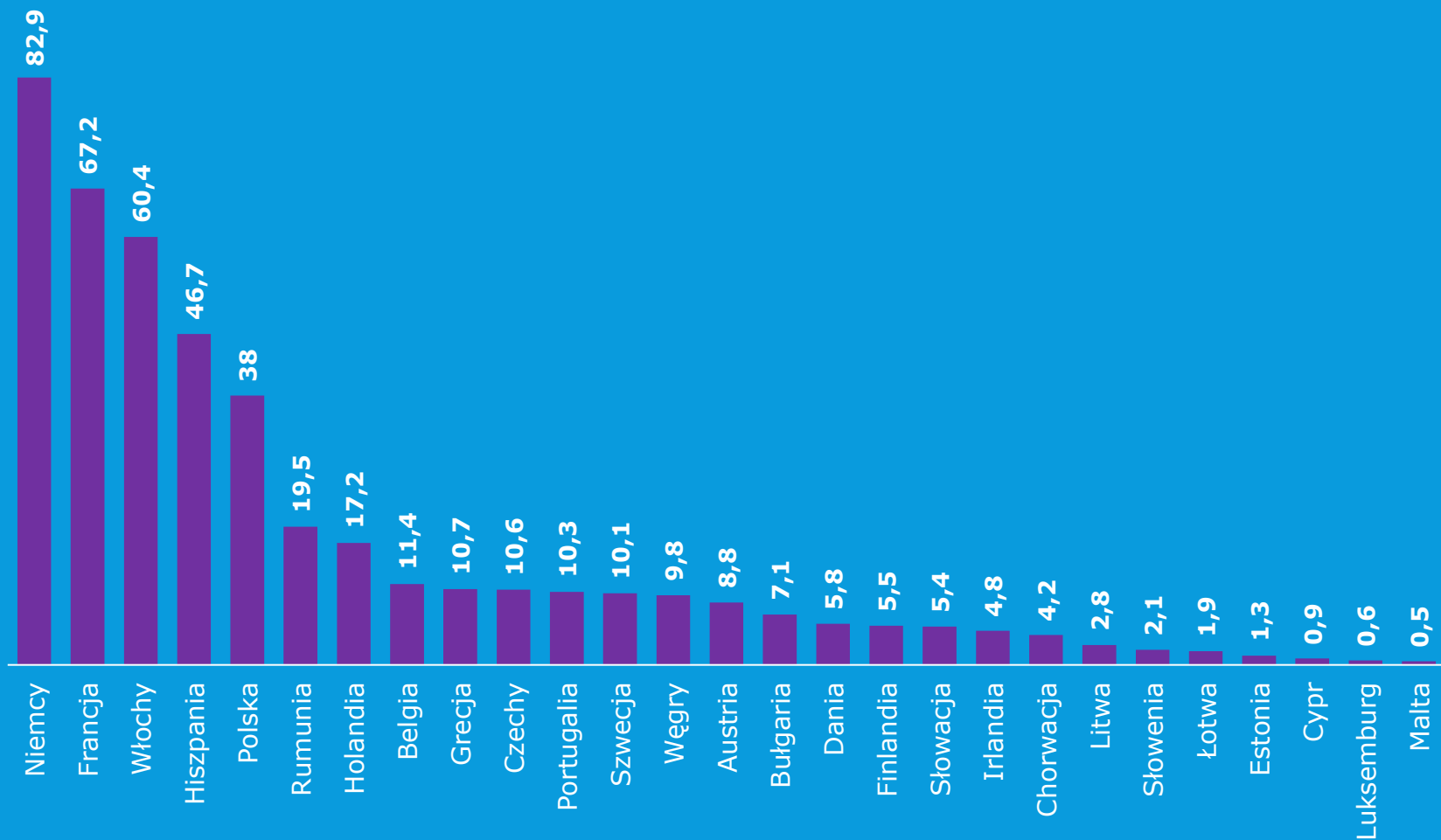
LUDNOŚĆ UE W PORÓWNIANIU Z RESZTĄ ŚWIATA

Liczba ludności w mln

Liczba ludności w milionach (2019)

446 milionów ogółem

V. MATERIAŁY DO PRACY WŁASNEJ

ŹRÓDŁA:

https://www.ksiegarnia.beck.pl/media/product_custom_files/1/o/10372-prawo-unii-europejskiej-jacek-barcik-darmowy-fragment.pdf

<https://sbc.org.pl/Content/161162/doktorat3554.pdf>

http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/58899/Procesy_integracyjne_i_dezintegracyjne_w_Europie.pdf

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

dr Jarosław Flakowski

j.flakowski@wez.uz.zgora.pl

793933666